

biblioteca rao

CLARA SÁNCHEZ

MISTERUL NUMELUI TĂU

Traducere din limba spaniolă
ELENA-ANCA COMAN

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SÁNCHEZ, CLARA

Misterul numelui tău / Clara Sánchez; trad.: Elena-Anca Coman. –
București: Editura RAO, 2014

ISBN 978-606-609-677-5

I. Coman, Elena-Anca (trad.)

821.134.2-31=135.1

Editura RAO
Str. Bârgăului, nr. 9-11, sector 1,
București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

CLARA SÁNCHEZ
Lo que esconde tu nombre
© Clara Sánchez, 2010
© Ediciones Destino, S.A., 2010

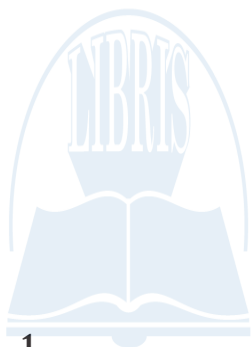
© Editura RAO, 2013
Pentru versiunea în limba română

2014

Acastă carte este publicată
cu o subvenție din partea Ministerului Educației,
Culturii și Sportului din Spania

ISBN 978-606-609-677-5

1.

**În bătaia
vântului**

Știam la ce se gândea fiica mea în timp ce mă privea cu ochii ei negri pătrunzători și puțin speriați cum îmi făceam bagajul. Semăneau cu ai mamei ei, iar buzele fine erau ca ale mele, dar, pe măsură ce creștea și trupul ei se dezvoltă, semăna din ce în ce mai mult cu ea. Dacă ai fi comparat-o cu pozele în care Raquel avea 50 de ani, ar fi fost evident că semăneau ca două picături de apă. Fiica mea credea că sunt un bătrân nebun și incurabil obsedat de acel trecut care nu mai interesa pe nimeni și din care nu eram în stare să uit nicio zi, niciun detaliu, niciun chip, niciun nume, chiar de-ar fi fost un lung și greu nume nemțesc, deși deseori trebuia să fac un mare efort pentru a-mi aminti titlul unui film.

Și oricât m-aș fi străduit să par vesel, nu puteam să nu-i trezesc mila, căci, pe lângă faptul că eram bătrân și nebun, mai aveam și o arteră obturată și, cu toate că medicul cardiolog, ca să nu mă sperie, îmi spusese că sângele își va căuta o traiectorie alternativă evitând artera deteriorată, nu-mi făceam iluzii că m-aș mai putea întoarce. Așa că mi-am sărutat copila, dându-i ceea ce pentru mine reprezenta ultimul sărut și încercând, ce-i drept, ca ea să nu-și dea seama. Cândva tot trebuia să mă vadă pentru ultima oară și preferam să mă vadă viu și făcându-mi bagajul.

Adevărul este că niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte o asemenea nebunie în starea în care mă aflam, dacă n-aș fi primit o scrisoare de la prietenul meu Salvador Castro, Salva, pe care nu-l mai văzusem de când ne pensionaserăm la Centru, înverșunat să îi vâneze pe

ofițerii naziști împrăștiați prin lume. Și însuși Centrul se pensiona pe măsură ce obiectivele sale ajungeau la limita bătrâneții și mureau, și acei monștri muribunzi scăpau de noi încă o dată. În cele mai multe cazuri, frica îi menținuse vigilenți și îi ajutase să scape și le era teamă de noi, pentru că îi uram. Fusesse de ajuns doar să învețe să ne miroasă ura ca să o ia la fugă.

Când am luat plicul în mână, în casa mea din Buenos Aires, și am văzut expeditorul, am simțit o tresărire care aproape că m-a paralizat și apoi o emoție imensă. Salvador era unul de-ai mei, singurul care mai rămăsese pe pământ și care știa cine sunt cu adevărat, și de unde provin, și de ce sunt în stare pentru a nu muri sau, din contră, pentru a muri. Ne-am cunoscut pe când eram foarte tineri, pe un culoar strâmt care există între viață și moarte și pe care credincioșii îl numesc infern, iar necredincioșii, ca mine, tot așa. Avea un nume, Mauthausen, și nu-mi trecea prin minte că infernul ar putea fi altfel sau mai rău. Și, pe când mintea mea lupta încă o dată să iasă din infern, traversam cerul printre nori albi și stewardesele răspândeau un miros plăcut de parfum când treceau pe lângă mine, iar eu călătoream comod, întins în scaunul meu, la mai bine de șase mii de metri înălțime, în bătaia vântului.

Salva îmi spunea că se retrăsese de mai mulți ani în Alicante, într-un azil de bătrâni. Un azil foarte frumos, însořit, între portocali, la câțiva kilometri de mare. La început, intra și ieșea din azil când avea chef, era ca un hotel, cu o cameră cu baie proprie și meniu *à la carte*. Apoi a avut probleme de sănătate (nu mi-a spus ce fel de probleme) și depindea de alții ca să fie dus și adus din sat. Dar, în ciuda inconvenientelor, nu încetase să muncească, în felul său și fără ajutorul nimănui. „Există lucruri de care nu te poți desprinde așa ușor, nu-i așa, Julianín? Este singurul lucru pe care îl pot face dacă nu vreau să încep să mă gândesc la ce mă așteaptă. Ți amintești? Când am intrat acolo eram un băiat ca oricare altul.“

Îl înțelegeam aproape perfect și nu voiam să-l pierd, așa cum nu vrei să pierzi un braț sau un picior. „Acolo“ știam deja ce însemna,

lagărul de exterminare unde ne-am nimerit să muncim împreună în cariera de piatră. Salva știa ce văzusem și îndurasem, iar eu știam ce văzuse el. Ne simțeam blestemați. La șase luni de la eliberare, pe când încercam să ne ascundem înfățișarea care le provoca repulsie celor din jur cu un costum și pălărie, Salva aflase deja că existau mai multe organizații al căror obiectiv era să-i localizeze și să-i vâneze pe naziști. Noi aveam să ne ocupăm de asta. Când ne-au eliberat, ne-am înrolat la Centrul „Memorie și Acțiune“. Eu și Salva eram doi dintre miile de republicani spanioli prizonieri ai lagărelor de concentrare și nu voiam să fim compătimiți. Nu ne simțeam eroi, ci mai degrabă niște ciumați. Eram victime, și nimeni nu iubește victimele, nici pe cei învinși. Alții nu au avut încotro și au fost nevoiți să tacă îndurând frica, rușinea și sentimentul de vinovăție al supraviețuitorilor, dar noi am devenit vânători; el mai mult decât mine. De fapt, m-am lăsat târât de furia și de dorința lui de răzbunare.

A fost ideea lui. Când am ieșit de acolo, tot ce voiam era să fiu normal, să mă alătur oamenilor normali. Dar el mi-a spus că acest lucru era imposibil și că trebuia să supraviețuim în continuare. Și avea dreptate: nu am mai putut să fac niciodată duș cu ușa închisă, nici nu am mai putut suporta mirosul de urină, chiar dacă era a mea. În lagăr, Salva avea douăzeci și trei de ani, iar eu optsprezece, din punct de vedere fizic eram mai robust decât el. Când ne-au eliberat, Salva cântărea treizeci și opt de kilograme. Era slab și tras la față, și melancolic, și foarte inteligent. Uneori trebuia să îi dau ceva ce acolo numeam mâncare, coji de cartofi în apă fiartă, puțină pâine mucedă; nu din milă, ci pentru că aveam nevoie de Salva ca să merg înainte. Îmi amintesc că într-o zi i-am zis că nu înțelegeam de ce luptam să trăim, când știam prea bine că aveam să murim, iar el mi-a răspuns că toți murim la un moment dat, chiar și cei care erau în casele lor, așezați pe un fotoliu, cu un pahar de vin și un trabuc. Paharul de vin și trabucul reprezentau pentru Salva traiul regesc la care trebuie să aspire orice ființă umană. Și fericirea consta în a găsi o fată care să-l

facă să zboare. Credea, de asemenea, că orice om are dreptul să zboare o dată în viață.

Pentru a-și învinge groaza, în loc să închidă ochii și să nu vrea să vadă, nici să știe, Salva era adeptul ideii de a-i ține larg deschiși și de a strânge orice informație posibilă: nume, chipuri de gardieni, grade militare, vizite ale celorlalți ofițeri ai lagărului, organizarea. Mă îndemna să-mi aduc aminte orice puteam, pentru că mai târziu avea să ne fie de folos. Și adevărul e că, pe când încercam să ne amințim totul, uitam puțin de teamă. Am aflat imediat că Salvador era convins că nu avea să sfârșească în acea carieră de piatră, și nici eu, dacă stăteam în preajma lui.

Când s-au deschis porțile și am ieșit, eu am alergat buimac și plângând, în timp ce Salva mi-a pomenit de o misiune. Nu se putea ține pe picioare, dar avea o misiune. A reușit să găsească și să aducă în fața judecătorilor nouăzeci și doi de naziști de grad superior; pe alții nu am avut încotro și i-am răpit, i-am judecat și i-am executat. Eu nu am fost la fel de priceput ca Salva, ci exact invers. Niciodată nu am putut să închei cu succes un caz, în cele din urmă mi-o luau alții înainte sau scăpau. Părea că destinul râdea de mine. Îi găseam, îi urmăream, îi încolțeam și, când eram aproape de reușită, îmi alunecau printre degete, dispăreau; aveau un al șaselea simț.

Salva îmi trimisese în plic o tăietură dintr-un ziar publicat de colonia norvegiană de pe Costa Blanca, pe al cărui frontispiciu apărea fotografia cuplului Christensen. Fredrik avea vreo optzeci și cinci de ani, iar Karin ceva mai puțin. I-a fost ușor să-i recunoască, pentru că nici nu se gândiseră să-și schimbe numele. Potrivit spuselor lui Salva, articolul nu îi denunța, pur și simplu dădea amănunte despre ziua de naștere pe care acest bătrân cu aer respectabil o sărbătorise în casa lui și la care participaseră numeroși compatrioți. I-am recunoscut ochii de uliu care planează asupra pradei. Astfel de ochi îți rămân întipăriți în memorie toată viața. Fotografia nu era de foarte bună calitate. I-o făcuseră în timpul petrecerii, alături de soția lui și o publicaseră ca un fel de cadou. Și uite că acolo era Salvador, ca să o

vadă! Fredrik nu avusese niciun pic de milă, era mânjit de sânge până în gât, poate pentru că, nefiind neamț, deși era arian adevărat, trebuia să demonstreze că e de încredere, trebuia să-și câștige respectul superiorilor. A servit în mai multe regimente ale Waffen-SS și a fost responsabil cu exterminarea a sute de evrei norvegieni. Puteam să-mi dau seama cât de crud a trebuit să fie din faptul că a devenit singurul străin demn de crucea de aur.

Erau înfățișați stând pe o canapea, unul lângă celălalt. Își ținea mâinile sale mari și osoase pe genunchi. Chiar și când stătea jos părea foarte mare. Era greu să treacă neobservat. Ea, în schimb, era mai greu de recunoscut. Bătrânețea o deformase mai mult. Nu era nevoie să caut în memorie, fusese una dintre multele tinere blonde, cu față rotundă și ingenuă și cu brațul ridicat, care îmi umpleau memoria.

„Nu văd bine, am aritmie, mi-ai fi de mare ajutor, așa că, dacă nu ai altceva mai bun de făcut, te aștept. Cine știe, poate că tu chiar vei găsi tinerețea eternă“, îmi spunea Salva în scrisoarea lui. Cu siguranță, se referea la soare, la paharul de vin și la trabuc. Și nu aveam de gând să-l dezamăgesc. La urma urmelor, eu avusesem norocul de a mă însura cu Raquel și de a pune pe picioare o familie, pe când el se devotase cauzei cu trup și suflet. Raquel avea darul de a transforma răul în bine și am considerat că moartea ei înaintea mea este o nouă pedeapsă, la fel și faptul că gândurile ei bune au dispărut din această lume și că au rămas ale mele. Dar, în cele din urmă, mi-am dat seama că Raquel nu mă părăsise de tot și că, gândindu-mă la ea, sufletul mi se umplea de pace, iar mintea, de mici raze de soare.

Fiica mea voia să mă însoțească, o speria gândul că inima mea ar putea să nu reziste. Sărăcuța, credea că la vârsta mea totul este mai greu, și asta era adevărat. Dar era adevărat și faptul că preferam să mor făcând asta decât torturându-mă la gândul că îmi crește glicemia. În plus, măcar o dată lucrurile puteau să se schimbe și era posibil ca inima lui Fredrik Christensen să cedeze înaintea inimii mele. Oricât de bătrân ar fi, mereu va crede că poate să trăiască un pic mai mult, mereu îl va frământa gândul că am putea apărea în viața lui și că, în

cele din urmă, după ce reușise să scape atâta timp, îi vom băga frica în suflet.

Mă entuziasma gândul că eu și Salva am putea ajunge până la canapeaua din fotografie și că, de îndată ce ne-ar vedea, Fredrik ar face pe el.

Sandra

Sora mea mi-a lăsat la dispoziție casa ei de pe plajă ca să reflectez în liniște asupra a ceea ce era mai bine pentru mine: dacă să mă căsătoresc sau nu cu tatăl copilului meu. Eram însărcinată în luna a cincea, iar ideea de a-mi forma o familie era din ce în ce mai puțin clară, deși era adevărat și faptul că îmi lăsasem serviciul, dând dovadă de o inconștiență totală, și asta tocmai acum, când este foarte greu să găsești serviciu și avea să-mi fie greu să cresc singură un copil. Deocamdată, făceam naveta cu un copil în burtă, dar mai târziu... Mama mă-sii! Aveam să sfârșesc prin a mă căsători din comoditate? Îl iubeam pe Santi, dar nu atât de mult pe cât știam că pot ajunge să iubesc. Lui Santi îi lipseau foarte, foarte puține lucruri pentru a fi marea mea dragoste. Deși s-ar putea și ca marea iubire să nu existe decât în mintea mea, precum cerul, infernul, paradisul, Pământul Făgăduinței, Atlantida și toate acele lucruri care nu se văd și pe care știm dinainte că nu le vom vedea niciodată.

Nu aveam chef să iau nicio hotărâre definitivă. Îmi făcea bine să mă gândesc superficial și fără apăsare la diferitele posibilități, la fel de inaccesibile deocamdată ca norii, în timp ce în frigider mai era mâncare, și copilul meu încă nu se născuse, și nu-mi cerea nimic. Era o situație destul de bună, care, din păcate, avea să țină puțin, pentru că sora mea găsisese deja un chiriaș pentru luna noiembrie.

Era sfârșitul lui septembrie și încă mai puteam să ne bălăcim și să facem plajă. Pe la jumătatea lunii, casele dimprejur erau deja încuiate până vara viitoare sau erau folosite doar în unele weekenduri sau în

zilele libere. Doar câteva funcționau pe tot parcursul anului, ca a noastră, care, noaptea, fiind atât de puține case și atât de împrăștiate, cu luminile aprinse, se dovedeau a fi extrem de însingurate. Iar această atmosferă îmi plăcea, până când mi se făcea dor de cineva cu care să vorbesc sau care să fie prin preajmă, să facă zgomot, și atunci mi se năzărea să-mi aduc aminte de Santi. Erau momente de slăbiciune, acele momente care determină cuplurile să rămână împreună mult timp, ca părinții mei. Gândul la ei era singurul care îmi dădea curaj să înfrunt momentele de singurătate. Știam că, dacă nu le înfruntam acum, nu aveam să le mai înfrunt niciodată în tot restul vieții mele.

Ca să mă duc la plajă trebuia să iau motocicleta, una marca Vespingo, pe care mă preveniseră sora, cumnatul și nepoții mei, de ne-numărate ori, să nu-mi treacă prin cap să o parchez fără să-i pun lanțul. Pe când luam micul dejun și udam florile (una dintre obligațiile pe care sora mea mi le impusese), băgam într-o pungă pe care scria Calvin Klein un număr vechi al unei reviste, pe care o scosesem dintr-un coș de nuielă, o sticlă cu apă, parasolarul și un prosop, și plecam să mă tolănesc pe nisip. Sub razele de soare nu existau necazuri. Turiștii practic dispăruseră. Aproape întotdeauna mă întâlneam cu aceiași oameni pe porțiunea de drum pe care obișnuiam să o străbat la pas lejer, când mă plictiseam să mai stau întinsă: o doamnă cu doi cățeluși, mai mulți pescari așezați lângă trestiiile aplecate, un negru în halat cu glugă care probabil că nu avea un loc mai bun unde să se ducă, cei care alergau pe plajă și un cuplu de pensionari străini sub o umbreluță cu flori mari, cu care deja schimbam saluturi din priviri.

Datorită lor nu mi-am pierdut cunoștința în acea dimineață și nu am căzut lată pe nisip, ci doar m-am așezat în genunchi și am vomitat. Era prea cald, una dintre acele zile în care termometrul urcă atât de mult că aproape se sparge. Șapca cu cozoroc făcea prea puțină umbră și îmi uitasem sticla cu apă. Uneori, cei care îmi spuneau că sunt un dezastru aveau dreptate. Îmi spuneau asta toți cei care mă cunoșteau cât de cât. Dacă nu mi-o spuneau de la început, mi-o spuneau mai târziu, „ești un dezastru“, și dacă ți-o spune toată lumea de-a lungul

întregii tale vieți, un motiv trebuie să existe. Ridicându-mă în picioare, cu prosopul pe mine, mi s-a făcut greață, totul se învărtea cu mine, dar, cu toate astea, am reușit să ajung, clătînându-mă, pe malul apei ca să mă răcoresc, și atunci nu am mai putut și am vomitat. Mâncasem prea mult la micul dejun; de când rămăsesem însărcinată, teama de a nu leșina mă făcea să măncânc până nu mai puteam. În momentul acela, cuplul de pensionari străini s-a apropiat alergând cât de repede sunt în stare să alerge niște bătrâni pe nisipul fierbinte. A durat o eternitate până au ajuns, eu îmi cufundam mâinile în nisipul ud, încercând să mă agăț, în timp ce nisipul se destrăma de fiecare dată.

„Doamne Dumnezeule, nu mă lăsa să mor“, mă gândeam eu, când niște mâini mari și osoase m-au apucat. Apoi am simțit prospețimea apei în gură. O mână îmi tamponă fruntea și-mi trecu prin păr. Auzeam cuvintele, ciudate și îndepărtate, nu înțelegeam nimic. M-au așezat pe nisip și am văzut că era vorba despre cuplul de străini. Bărbatul aduse o umbrelă de soare, umbrela de soare cu flori mari sub care ei se protejau mereu și cu care își marcau teritoriul. În mod evident, era mai ușor să aducă umbreluța aici decât să mă ducă pe mine până la umbreluță.

– Ești bine? Acestea au fost primele lui cuvinte rostite în spaniolă.

Am încuviințat.

– Putem să te ducem la spital.

– Nu, mulțumesc, mi-a picat greu micul dejun.

Femeia avea ochii mici și albaștri și și i-a oprit asupra burții mele, care îmi ieșea din bikini puțin bombată și rotundă. Nu am lăsat-o să mă întrebe.

– Sunt însărcinată. Uneori mâncarea nu-mi priește.

– Odihnește-te acum, spuse ea făcându-mi aer cu un evantai de ziar în care am văzut dublu cuvintele Nordic Club. Mai vrei apă?

Am băut mai multă apă în timp ce ei mă observau fără să clipească, de parcă m-ar fi susținut cu privirile.

După o vreme, când probabil erau mai amețiți decât mine, s-au încăpățânat să mă însoțească până la motocicletă și apoi să meargă în

urma mea cu mașina lor, în caz că aş fi leșinat pe șosea. Mergeam atât de încet încât toată lumea ne claxona și, de îndată ce am pătruns pe drumul în al cărui capăt stâng casa surorii mele părea vârată cu greu, am apăsat pe claxon și le-am făcut un semn de rămas-bun cu mâna.

Poate că ar fi trebuit să îi invit să bea ceva, să stăm puțin pe verandă, unde adia de obicei o briză destul de plăcută. Mă uram că nu fusesem mai amabilă, căci le stricasem ziua de plajă, deși nu era mai puțin adevărat și faptul că nu le-ar prinde rău acestor cupluri de bătrâni care se plimbau toată ziua contemplând priveliștea să le fie întreruptă această monotonie. M-am stropit cu furtunul și m-am tolănit la umbră într-un hamac. Nu voiam să mă gândesc la ameteala de pe plajă, pentru că nu voiam să mă simt vulnerabilă, de acum înainte trebuia să am mai multă grijă, căci adevărul era că trupul meu nu mai era ca înainte și-mi provoca surprize.

Julián

M-a enervat că a trebuit să-mi cheltui o parte din economii pentru un loc la clasa business, am făcut asta ca să o liniștesc pe fiica mea și pentru că voiam să ajung la destinație în cea mai bună formă posibilă, să nu bat drumul în zadar și tocmai de aceea m-am mărginit să-mi mănânc meniul cu o bere fără alcool și, după ce mi-am îndepărtat cum am putut gândurile negre din minte, am dormit ca un îngerăș, în timp ce alți pasageri continuau să bea whisky *on the rocks*.

Nu contam pe faptul că Salva ar veni să mă ia de la aeroportul din Alicante, nici măcar nu-mi răspunsese la scrisoarea prin care îl anunțam în ce zi sosesc. Oare cum o fi arătând acum? Poate că nu aveam să-l recunosc. Nici el pe mine, desigur. În orice caz, m-am uitat la plăcuțele pe care le țineau oamenii care așteptau în spatele cordonului de siguranță și am căutat să ies cât mai mult în evidență, sperând ca Salva să vină dintr-odată spre mine și să mă îmbrățișeze. Până când, după aproape un sfert de oră, m-am hotărât să mă îndrept spre stația

de autobuze și să iau unul care să mă ducă la Dianium, satul aflat la vreo sută de kilometri distanță, unde rezervasem cameră la hotel și în ale cărui împrejurimi locuiau familia Christensen și, ceva mai departe, Salva, în azilul de bătrâni.

Nu m-am dus direct la hotel. Când m-am dat jos din autobuz, am luat un taxi și l-am rugat pe taximetrist să mă ducă la azilul de bătrâni Tres Olivos, pentru ca apoi să revin în localitate.

A pus valiza în portbagaj și ne-am urcat în mașină într-un miros de brad încins și, la scurt timp după aceea, taximetristul m-a întrebat mirat dacă urma să rămân la azil. Nu m-am ostenit să-i răspund, m-am prefăcut că sunt absorbit de peisaj, ceea ce era, de altfel, adevărat. Se lăsa seara și mi s-a părut minunat. Pământ roșu, pădurici, podgorii și grădini de zarzavaturi și păsări care planau ciripind. Mi-am amintit de copilărie, când, înainte ca lucrurile să capete importanță, părinții mei ne duceau în vacanță la plajă. Mi-am pipăit buzunarele jachetei, verificând dacă nu uitasem nimic în avion sau în autobuz. Începea să mă îngrijoreze faptul că oboseala m-ar fi făcut să-mi pierd din reflexe fără să-mi dau seama.

Azilul de bătrâni avea o grădină mai mică decât mă făcuse să-mi imaginez Salva, dar se afla la țară și asta părea a fi bine, deși nouă, bătrânilor, ne place mai mult să vedem lume decât copaci. Nu era nevoie să apăs pe sonerie, era deschis și am intrat într-un salon, unde începeau să fie aranjate mesele pentru cină. Am întrebat-o pe îngrijitoare de Salva, i-am spus că vin de foarte departe ca să-l văd și ea, după ce m-a privit mirată, m-a îndrumat spre un birou mic, unde o femeie corpolentă și robustă, de o vitalitate nemaipomenită, mi-a zis că prietenul meu murise. Și când i-am arătat plicul pe care îl primisem, mi-a explicat că el însuși a cerut să fie pus la poștă fără alte informații suplimentare, după decesul lui. Deces, ce cuvânt! Fusese incinerat, iar hainele rămase fuseseră donate unei parohii, în caz că vreun nevoiaș le-ar fi vrut. Murise din cauza unei slăbiciuni generalizate, organismul lui spusese stop, e de-ajuns.

Mi-a spus, fără ca eu să o fi întrebat, că nu suferise.

Am dat o raită prin grădină și mi l-am imaginat acolo pe Salva, slăbit și adus de spate, rezistând, privind cerul uneori, în timp ce se gândea la planurile sale, fără să-și piardă din vedere obiectivele. Tre-cuseră mulți ani de când pierduserăm legătura, de pe vremea când nu ne-au mai considerat utili la Centru, iar eu am preferat să mă dedic familiei, făcând cercetări pe cont propriu, care nu au dat nicio-dată rezultate. Am încercat să pun cap la cap lucrurile neclare în ceea ce-i privea pe Aribert Heim, cel mai căutat criminal nazist din întreaga lume, și pe Adolf Eichmann, fără prea mari sorți de izbândă. Și-mi era greu să cred că, în tot acest timp, Salva renunțase să lucreze. Cu siguranță continuase să strângă informații și să le pună pe tavă altora, ca aceștia să se bucure de elogii. Și acum îmi venise mic rândul. Îmi lăsa ultima lui descoperire, care avea valoare doar în măsura în care eu eram în stare să o dezvălui. Când a știut că va muri, s-a gândit la mine, și-a amintit de prietenul său și mi-a lăsat o moștenire otrăvită, cum de altfel era orice altceva ar fi izvorât din sufletele noastre zbuciumate. Mi-ar fi plăcut atât de mult să vorbesc cu el, să-l văd pentru ultima oară. Nu mai exista nimeni care să știe totul despre mine, care să cunoască chinul prin care am trecut. Acum, o nuanță argintie fără strălucire acoperea înserarea.

M-am urcat din nou în taxi și, după ce am dat indicații să mergem la hotelul Costa Azul, a trebuit să-mi scot batista din buzunar și să-mi șterg nasul. Imaginea azilului, din ce în ce mai mică, de unde Salva mi-a scris ultima lui scrisoare, a făcut ca ochii să mi se umple de lacrimi; erau lacrimi ușoare, care au udat doar cearcănele ochilor, dar care însemnau că încă trăiam. Îi supraviețuisem lui Salva fără să vreau, la fel cum îi supraviețuisem și lui Raquel, spre marele meu regret.

Taximetristul mi-a aruncat o privire prin oglinda retrovizoare. Ce departe era tinerețea lui de bătrânețea mea, era inutil să povestesc ceva, să explic ceva, era inutil să-i spun că prietenul meu murise pentru că oricum considera că, la vârsta noastră, e firesc să mori. Cu toate acestea, nimic nu era firesc, pentru că, dacă ar fi firesc, nu ne-ar

mai părea ciudat și de neînțeles. Eram oare eu demn să privesc, în continuare, aceste frumoase câmpii argintii? Raquel m-ar fi luat la rost că-mi trec prin cap astfel de gânduri, ar fi zis că sunt masochist și ciudat. La urma urmelor, eu și Salva nu ne mai văzuserăm de multă vreme, de când m-am instalat la Buenos Aires cu Raquel, iar el și-a continuat viața dintr-un loc în altul; nu mi-aș fi imaginat niciodată că s-ar fi închis într-un azil. Și, după cum el însuși spunea, nu numai noi murim, toată lumea moare, toată umanitatea, și nu ne rămâne altceva de făcut decât să ne resemnăm.

Când am ajuns la hotel, mi-am petrecut timpul desfăcându-mi valiza și aranjând hainele în șifonier. Am studiat apoi harta localității, încercând să localizez casa lui Fredrik și Karin Christensen într-o zonă înaltă și bogată în păduri, numită Tosalet. Cum nu voiam să mă culc prea devreme, pentru a depăși efectele schimbării fusului orar, am coborât la barul hotelului ca să-mi înghit pastilele de noapte cu un pahar de lapte cald. O barmaniță cu vestă roșie, care jongla cu paharele și cuburile de gheață, m-a întrebat dacă vreau o picătură de coniac în lapte. I-am răspuns că de ce nu și, în timp ce mi-l servea, am privit-o, iar ea mi-a zâmbit vesel și frumos. Cu siguranță, avea vreun bunic pe care trebuia să-l înveselească uneori. Când deja începeam să mă simt amețit de oboseală, am rugat pe cineva de la recepție să-mi clarifice unele nelămuriri de pe hartă și am închiriat o mașină pentru a doua zi. Nu m-a surprins că am fost întrebat dacă am permis de conducere valid, era ceva ce, în ultima vreme, mi se întâmpla des. Dacă aș fi avut timp, m-aș fi simțit ofensat, dar aveam alte chestii mai importante la care să mă gândesc: pe lângă faptul că eram bătrân și tratat ca atare, trebuia să îndeplinesc misiunea lui Salva.

Camera nu era cine știe ce. Dădea spre o străduță și, prin perde-luță, pătrundea lumina câtorva baruri din zonă. M-am lungit pe pat, relaxat cum nu mă mai simțisem de mult timp. Reveneam la vechiul

obicei de a sta singur în hoteluri, obiceiul de a nu spune nimănui ceea ce făceam cu adevărat, cu diferența că acum nu aveam niciun fel de așteptări, pentru că, după asta, nu va mai exista nimic.

Ce mai conta că lumea-ntreagă ar fi avut mai multă putere și mai puțini ani decât mine... Eu aveam marele avantaj de a nu aștepta nimic. Mă simțeam... mă simțeam... Cum să explic? Mă simțeam împăcat. Când mi-am dat seama că mă ia somnul, m-am dezbrăcat, mi-am pus pijamaua, am închis aerul condiționat, mi-am dat jos lentilele și mi-am așezat pe nas ochelarii cu fund de borcan, pe care îi foloseam ca să citesc în pat; cel puțin, dantura era fixă. Ce vremuri acelea în care aveam nevoie doar de mine însumi ca să mă deplasez dintr-o parte în alta, fără niciun alt ajutor! Am închis ochii și m-am lăsat în grija lui Raquel și a lui Salva.

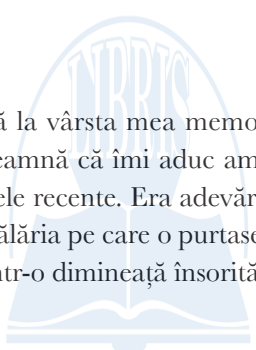
M-au trezit razele de soare care treceau prin perdeleuță. Am făcut duș și m-am bărbierit cu aparatul de ras electric pe care mi-l pusese în valiză, scrâșnind din dinți, fiica mea, pentru că spunea că este o prostie să nu profiți de kitul de bărbierit de la hotel. Aveam fața proaspăt rasă, nici măcar când am fost bolnav în spital nu am încetat să mă bărbieresc, nici măcar în cele mai grele momente din viața mea. Soția mea zicea că felul meticulos în care mă bărbieresc mă caracterizează și poate că avea dreptate. Am mâncat mai mult decât obișnuiam la micul dejun, pentru că bufetul suedez intra în prețul camerei și pentru că, în felul acesta, la prânz, nu mai eram nevoit să iau decât o gustare și aveam să cinez devreme.

Mașina închiriată nu avea să-mi fie adusă mai devreme de ora douăsprezece, așa că am pornit într-o plimbare spre port și mi-am cumpărat de la o tarabă de pe Paseo Marítimo o pălărie care costa douăzeci de euro și care îmi făcea mai multă umbră decât șapca pe care o aveam pe cap. Fiica mea insistase să nu-mi iau atâtea lucruri, că mi le puteam cumpăra de oriunde, dar mie mi se părea o risipă să le las acolo, pentru ca apoi să nu știe ce să facă cu ele. Deși era foarte cald, nu aveam încotro și trebuia să port jachetă, din fericire, una

subțire, căci aveam nevoie de buzunare unde să-mi pun ochelarii, în caz că-mi cădea vreo lentilă (pe cei de soare îi scoteam și îi băgam în buzunarul de la cămașă), portofelul cu bani și cardurile, un carnet pe care să iau notițe și cutiuța cu pastile. Când eram tânăr, mai aveam și un Marlboro și bricheta. Din fericire, mobilul puteam să-l las în camera de hotel, pentru că, de îndată ce am trecut oceanul, a încetat să mai funcționeze. Îmi plăcea să am totul repartizat prin buzunare, îmi echilibra greutatea. Fiica mea mi-a cumpărat odată un ghiozdan, dar îl uitam mereu peste tot, pentru că nu mi se părea că era al meu. Ori de câte ori aveam ocazia, purtam costum, cel puțin pantaloni și sacou de cea mai bună calitate și iarna, haină de lână *beige* până aproape de genunchi, adevărul e că nu aș ști să trăiesc fără aceste mici obiceiuri.

M-am așezat pe o terasă să beau o cafea și să-mi mai treacă timpul, studiind din nou harta. Cafeaua era singurul obicei nesănătos la care nu renunșasem și la care nu aveam de gând să renunț, refuzam să trec la ceaiul verde, cum făcuseră puținii prieteni care-mi mai rămăseseră. Cel mai rău la bătrânețe este că, încet-încet, rămâi singur și devii un străin pe o planetă unde toată lumea este tânără. Dar eu încă o aveam pe soția mea înlăuntrul meu, iar fiica mea trebuia să-și trăiască viața fără să o suporte pe a mea, cu tot răul prin care trecusem. În balanța mea, ura cântărea mult, dar, slavă Domnului, cântărea și iubirea, deși, din nefericire, trebuie să fiu sincer, ura câștigase mult teren în fața iubirii.

Bându-mi cafeaua pe această terasă – o cafea *espresso* destul de bună, apropo –, m-am gândit că, după ce ai cunoscut răul, binele nu mai are același gust plăcut. Răul este un drog, răul este plăcut, de aceea măcelarii ăia exterminau din ce în ce mai mult și erau mai sadici, niciodată nu le era de ajuns. Am rupt eticheta pălăriei, mi-am pus-o pe cap și mi-am vârat șapca într-un buzunar. Dacă ar mai fi trăit Raquel, i-aș fi cumpărat și ei una. Îi stătea bine cu orice fel de pălărie, mai târziu au început să nu se mai poarte, iar femeile și-au pierdut din eleganță. Nu cu mult timp în urmă, un doctor îmi spusese

că la vârsta mea memoria este o memorie cristalizată, ceea ce înseamnă că îmi aduc aminte mai ușor întâmplările de demult decât cele recente. Era adevărat, acum îmi aminteam cu lux de amănunte pălăria pe care o purtase Raquel când ne-am căsătorit, prin anii '50, într-o dimineață însorită de primăvară.

Sandra

A doua zi n-am mai riscat să merg la plajă, nu aveam chef să mă urc pe motocicletă și m-am mulțumit să mă duc la un supermarket la vreo cinci sute de metri distanță; suficient cât să mă plimb puțin și să cumpăr niște sucuri. Am avut toată ziua la dispoziție ca să pregătesc ceva sănătos, să citesc și să stau liniștită. Lămâiul și portocalul dădeau micii grădini un aer paradisiac, iar eu eram Eva. Eu și Paradisul. Sora mea îmi lăsase o grămadă de rufe murdare ca să le spăl. Trebuia să ud grădina dimineața și după-amiaza, și să pun rufele la mașină, și să le întind pe sârmă, și apoi să le strâng, și să le împăturesc și, dacă aveam chef, să le calc. Dacă mă luam după ea, mi-aș fi putut petrece tot timpul trebăluind, de unde scosese oare atâtea haine murdare? Cred că mă lăsase să mă instalez în casa ei ca să mă oblige să fac ceva și pentru ca, după părerea ei, să fiu utilă într-un fel sau altul. Poate că își petrecuse mai multe zile murdărind haine. Îi plăcea să dea ordine într-un asemenea mod, încât să nu pară că dă ordine. Chiar și mie îmi trebuiseră mai mulți ani a înțelege că-mi comanda și mă obliga să fac, fără să-mi dau seama, lucruri pe care nu voiam să le fac.

Și tocmai îmi îndeplineam sarcina de a uda grădina după-amiaza, după siestă, când am auzit zgomotul unei mașini care parca lângă grilajul de la intrare. Am auzit cum se trânteau ușile mașinii și niște pași lenți, până când i-am văzut. Erau ei, bătrânii care îmi întinseseră o mână de ajutor pe plajă. Se bucurau, pasămite, să mă vadă, la fel și eu, căci de prea mult timp cugetam în singurătate. Am închis furtunul și m-am apropiat de ei.

– Ce surpriză! am spus.

– Ne bucurăm că ți-ai revenit, a zis el.

Vorbeau foarte bine limba mea, dar cu accent. Nu era englezesc, nici franțuzesc. Nu era nici german.

– Da, m-am odihnit, aproape că nu am ieșit de aici.

I-am invitat să intre și să se așeze pe verandă.

– Nu vrem să deranjăm.

I-am servit cu ceai dintr-un ibric din cupru pe care sora mea îl avea într-un dulap în perete, imitație de pe vremuri. Nu le-am oferit cafea pentru că nu găsisem nicio cafetieră.

Au băut cu sorbituri mici în timp ce le povesteam că nu eram sigură dacă sunt sau nu îndrăgostită de tatăl copilului meu și că nu voiam să încep această nouă etapă a vieții mele călcând în străchini. Mă ascultau și mă înțelegeau, iar mie nu-mi păsa că ar putea ști totul despre mine, cel puțin ceea ce mă rodea pe dinăuntru, nu-mi păsa, pentru că erau niște necunoscuți, era ca și cum i-aș fi povestit aerului.

– Îndoieli de tinerețe, a spus el luând-o de mână pe soția lui.

Se vedea că fusese foarte îndrăgostit și că acum nu mai putea merge nicăieri fără ea. Ea era o enigmă.

Nu era un bărbat care să zâmbească, dar era atât de educat, încât părea că zâmbește. Statura sa uriașă făcea ca fotoliul de nuiele să pară de jucărie. Era foarte slab, i se vedeau pomeții, oasele parietale și absolut toate celelalte oase. Purta niște pantaloni gri de vară și o cămașă albă cu mâneci trei sferturi și era foarte îngrijit.

– Măine, dacă vrei, putem să venim să te luăm, să mergem la plajă și să te aducem înapoi, a zis el.

– Pentru noi va fi o distracție, a afirmat ea zâmbind din toată inima, cu niște ochi mici albaștri, care fuseseră probabil cândva frumosi, dar care acum erau urâți.

În loc să răspund, le-am servit și mai mult ceai. Cântăream în gând situația. Niciodată nu intrase în calculele mele să devin prietena a doi bătrâni. În viața mea de toate zilele, bătrânii cu care aveam vreo legătură erau cei din familia mea, niciodată prieteni.

S-au uitat unul la celălalt vorbindu-și din priviri și și-au desprins mâinile ca să ia ceștile de ceai.

– Vom veni la nouă, nici prea devreme, nici prea târziu, a spus el și s-au ridicat.

Ea părea mulțumită, i se însuflețiseră mult ochii. Cu siguranță, ea era cea care ținea frâiele căsniciei. Ei i se năzăreau diverse chestii de făcut, ea era cea care avea capricii. Poate că eu eram un capriciu al acestei doamne, ceea ce, în principiu, nu era nici bine, nici rău.

Ea a pus mâna pe brațul meu, mi l-a apucat de parcă ar fi încercat să nu mă lase să-i scap.

– Nu e nevoie să aduci nimic, eu o să am grijă de tot. Avem o ladă frigorifică portabilă.

– Fredrik și Karin, a zis el întinzându-mi mâna.

Și eu i-am întins-o și am sărutat-o pe Karin cu o expresie veselă și tristă în același timp. Până acum nu le știusem numele și nu-mi dădusem seama de asta, poate pentru că până acum nu mă interesaseră, îmi fuseseră cu totul străini, oameni care trec pe stradă.

– Sandra, m-am prezentat eu.

Nu-mi cunoscusem niciodată bunicii, muriseră când eu eram mică, iar acum viața mă recompensa cu doi bunici cărora nu-mi păsa să le fiu nepoata preferată sau, și mai bine, singura nepoată, beneficiara afecțiunii lor depline și... a tuturor bunurilor lor, acele bunuri fabuloase pentru care nu trebuie să te zbați, nici măcar nu trebuie să ți le dorești, pentru că le meriți de la naștere. Poate că ceea ce nu dobândisem prin legăturile de sânge îmi oferea destinul.

Julián

Umblând de colo-colo, până la ora unu nu am putut să plec cu mașina. Am deschis geamul pentru că aerul străzii îmi plăcea mai mult decât aerul condiționat. A trebuit să mă opresc la o benzinărie și la un chioșc de ziare ca să cer informații despre Tosalet, după aceea

m-am pomenit pe o șosea lungă și întortocheată, unde era imposibil să întreb ceva pe cineva și apoi am intrat într-o zonă împădurită în care casele erau aproape ascunse între copaci de cincisprezece metri înălțime și nu se auzea decât, uneori, lătratul vreunui câine. Și poate pentru că îmi pierdusem cele mai bune reflexe odată cu vârsta, mi-a fost destul de greu să găsesc strada pe care se presupunea că locuia Fredrik Christensen. Dar, în cele din urmă, am descoperit-o, precum și numele acesteia, Villa Sol, un nume deloc original pentru o asemenea suprafață.

Era ca un fort mic, practic nu se vedea nimic în interior și nu voiam ca vecinii să mă prindă dând târcoale, căci faptul că eu nu puteam să-i văd pe ei nu însemna că nici ei nu m-ar fi văzut pe mine. Predominau tăcerea și un miros puternic de flori. Ce legătură avea asta cu suferința, umilința, mizeria și cruzimea fără limite? La fel ca în ziar, nici pe cutia de scrisori nu erau schimbate numele. Scria: Fredrik și Karin Christensen.

Porțile erau metalice și vopsite în verde-închis, atât cea glisantă pentru mașină, cât și cea mică pe care intrau oamenii, iar în jurul lor iedera amenința să le astupe. M-am prefăcut că admir plantele agățătoare, așteptând să aud vreun zgomot, vreo mișcare înăuntru și m-am întors la mașină. O parcasem pe partea cea mai îngustă pe care o găsisem la două sau trei străzi mai sus, loc care, acum îmi dădeam seama, îmi putea folosi drept punct de supraveghere, dat fiind faptul că strada era cu sens unic și, în mod obligatoriu, trebuiau să treacă pe acolo.

Dar asta avea să se întâmple mai târziu sau mâine. Se făcuse trei și jumătate, ora la care trebuia să mănânc ceva pentru a-mi putea lua pastilele și ca să mă lungesc un pic, nu voiam să-mi risipesc puțină energie din prima zi.

Am parcat cu greu în preajma hotelului și, când am reușit, se făcuse aproape patru și un sfert. Am comandat la bar o omletă franțuzească și un suc de portocale și la sfârșit am băut o cafea cu puțin lapte. Cafeaua era la fel de bună ca aceea de dimineață. Mă simțeam

oarecum euforic, eram bucuros și am sunat-o pe fiica mea. Am liniștit-o, i-am spus că mă simțeam mai bine ca niciodată, că faptul că schimbasem aerul îmi făcea bine, că îmi revigora plămânii. Nu i-am pomenit de moartea prietenului meu Salva.

I-am spus că descoperisem deja casa familiei Christensen și că numaidecât aveam să începem să o supraveghem. Fiicei mele nu-i plăcea deloc să mă audă vorbind așa, tot ce i se părea a fi o obsesie o făcea să spună: „aha“, așa că am schimbat subiectul și i-am zis că era un loc minunat pentru a-ți petrece vacanța, cu multe colonii de oameni străini în vârstă. Și am adăugat ceva ce știam că avea să-i facă plăcere: că voi profita ca să vizitez case de închiriat și de vânzare, case albe cu verandă și cu o mică grădină, în care să mă retrag să trăiesc și unde ea să poată veni să petreacă oricât de mult timp ar dori.

– Și cu ce bani? a întrebat ea, căci asta spunea când o idee începea să-i surădă.

Poate că fusesem foarte egoist cu Raquel și, din păcate, continuam să fiu și cu fiica noastră. Nu o lăsam să respire, nu o lăsam să uite răul. I-l aminteam în mod constant, urmărind fantasme. Ea spunea mereu că nu are timp să facă ordine în lume și că ar vrea să fie un om normal, o persoană căreia să nu i se fi întâmplat ceea ce i s-a întâmplat familiei sale, că măcar la atâta lucru avea și ea dreptul, nu-i așa?

Iar eu mă întrebam dacă era corect ca Fredrik și Karin să trăiască înconjurați de flori și de neprihănire.

Când am ajuns în camera de hotel, m-am trântit pe pat cu hainele pe mine, m-am învelit pe jumătate cu pătura și am aprins televizorul. Nu voiam să adorm, dar picam de somn și când am deschis ochii se lăsa înserarea și am simțit telecomanda în mână. Mă odihnisem, însă aveam mințile brambura și am mers clătinându-mă până la baie, de parcă aș fi fost beat. Nu-mi dădusem jos lentilele și mă ustureau ochii. Aveam de gând să ies să fac o plimbare până în port, ca să respir aer curat de cea mai bună calitate. Șoseaua până la Tosalet era plină de curbe, de aceea nu-mi prea venea să plec cu mașina noaptea, voiam

să aștept până a doua zi, având senzația că pierd timpul. Nu mă aflam aici în vacanță, nu aveam timp de concedii. Vacanța era pentru cei tineri, pentru oameni care au toată viața înaintea, pe mine mă aștepta marea odihnă după colț.

Luminile frumoase din port nu însemnau nimic în comparație cu luminile care ar putea fi aprinse în grădina cuplului Christensen. Acele lumini aveau un sens, erau semnale care se încadrau în lumea mea și care mă conduceau spre infernul pierdut. Am mers în sus și-n jos pe Paseo Marítimo, unde încă mai era deschisă taraba de la care îmi cumpărasem pălăria, și am conceput un plan de bătaie. De dimineață, voi lua micul dejun devreme și voi pleca spre Tosalet. Voi aștepta până ce Fredrik va ieși și apoi îl voi urmări. Aveam să notez tot ce făcea. În două, trei zile aveam să-mi fac o idee referitoare la activitățile sale zilnice. Chiar dacă era vorba despre un ofițer care purta decorația SS, maestru în fuga dintr-o țară în alta, în schimbarea domiciliului, a orașului, nu putea să scape de vârstă, iar vârsta este împlinită și el supraviețuiește doar pe baza obiceiurilor.

Încă nu eram sigur cum aveam să folosesc informațiile pe care urma să le culeg, dar știam că, în cele din urmă, aveam să le utilizez cumva. Să cunoști obiceiurile cuiva și persoanele cu care are legături este ca și cum ai cunoaște ușile și ferestrele unei case, găsești până la urmă o modalitate de a intra. Căci, hai să vedem, ce urma să fac după ce voi fi verificat adevărata identitate a lui Fredrik? Să-l capturez și să-l duc în fața unui tribunal, acuzându-l de crime oribile, de neconceput pentru o ființă umană? Vremea aceea trecuse, nu mai erau judecați nașiști bătrâni. Cel mult, se aștepta moartea lor și, odată cu ei, să dispară și problema de a-i extrăda, de a-i judeca, de a-i închide și de a scărmana încă o dată atâta rahat negru și împruțit. Și m-am gândit, contemplând stelele, că, deși bătrâni și trăindu-ne ultimele clipe, încă ne mai aflam aici, eu și Fredrik, și că puteam să ridicăm capul și să le admirăm frumoasa strălucire. Și m-am gândit că încă era posibil ca acelui porc să-i tremure picioarele și că eu aș putea să mor cu conștiința împăcată, pentru că mi-am îndeplinit

datoria. Știu că Raquel m-ar întreba pe cine vreau eu să păcălesc, ar spune că o fac pur și simplu din plăcere și pentru satisfacția mea personală și s-ar putea să aibă dreptate, dar ce mai conta cum se numea ceea ce simțeam eu?

